

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Långvik, O. (2021) Vart rinner ditt avloppsvatten? Västra Nyland 2.3.2021 sidan 11.

Ledare

Klar information behövs i alla lägen

Frustrationen över corona växer både bland gemene man och bland företagare.

På måndagen konstaterade regeringen i samråd med presidenten att det råder undantagsförhållanden i Finland i tre veckor från den 8 mars till den 28 mars.

För ett knappt år sedan utlyste regeringen också undantagsförhållanden och aktiverade då beredskapslagen. Det gjorde det bland annat möjligt att begränsa rörelsefriheten, såsom att stänga Nylands gränser. För tillfället är det inte aktuellt att aktivera beredskapslagen.

Justitieminister Anna-Maja Henriksson (SFP) sade i Morgonnetan i lördags att statsrådets kansli förbereder paragrafer för utgångsförbud. Utegångsförbud kan bli verklighet om coronaläget förvärras ytterligare.

Läget är på många sätt annorlunda än för ett år sedan. Regeringen och andra myndigheter vet nu mycket mer om coronaviruset. Samtidigt så förändras det också. I till exempel Nyland har allt fler fall av den brittiska varianten, som smittar lättare, konstaterats.

Vaccinationerna har kommit i gång men de framskrider långsamt och i olika takt i kommunerna. Tillgången till vaccin är avgörande för när massvaccineringar kan komma i gång. Samtidigt börjar orken tryta hos människorna.

Det är regeringen mycket medveten om. På presskonferensen förra veckan då man presentera-

de strängare restriktioner var alla fem partiledare nogga med att peppa befolkningen att orka ännu lite till.

Finlands befolkning betecknades för ett år sedan som ett lydigt folk som följde det regeringen och myndigheterna sade. Så är det inte längre, smittspridningen visar att man inte orkar vara försiktig.

För ett år sedan fick regeringen också gott betyg för att man var tydlig i sin kommunikation och information. Även på den punkten har det skett förändringar, till exempel har nu Social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverket olika tolkningar på paragraf 58 i smittskyddslagen.

Myndigheten anser att såväl privata som offentliga gym och motionshallar kan hålla öppet även under tiden 1-14 mars om verksamheten kan ordnas så att max 10 besökare är där samtidigt. Ministeriet däremot anser att de ska vara helt stängda.

Det är förstärkt att företagare känner sig frustrerade då det kommer olika budskap.

På måndagens presskonferens sade statsminister Sanna Marin (SDP) att ministeriet och regionförvaltningsverket försöker nu hitta en gemensam syn på vilka regler som gäller för till exempel gym. På tisdag ska det finnas en samsyn.

Det är bra att det nu reds ut. I

framtiden behöver också ministerierna och myndigheterna kommunicera samsyn innan man kommunicerar till allmänheten så att budskapet är klart och tydligt.

På måndagen gav regeringen sin proposition till riksdagen om att stänga restaurangerna för tre veckor. Personalmatsalar och andra slutna matsalar får hålla öppet. Övriga restauranger får sälja hämtmat. Men även här har hörts frustrerade röster från företagare.

Hangö har under hela pandemin haft 13 coronafall. Lappträsk 20 – ska samma regler gälla för dem? Här är regeringens budskap klart – samma restriktioner gäller i hela Nyland eftersom landskapet befinner sig i fas 2, det vill säga regioner som är värst drabbade då det gäller smittspridning.

Regeringen lovar stöd till restaurangföretagare. Företagare har uttryckt oro över att tre veckor inte räcker. Sanna Marin sade att som det ser ut nu får restaurangerna öppna igen om tre veckor men med nya begränsningar.

Alla är trötta på corona och många är oroliga för sin framtid. Det finns inget annat val än att stå ut och vänta.

MARINA HOLMBERG
marina.holmberg@vastranyland.fi

ANDRAS RÖSTER

”Enbart det att det blir obligatoriskt att gå i skola tills man är 18 i stället för 17 och skolmaterial och -resor är gratis kommer inte att räcka för dem som behöver mest hjälp. Man kan fylla 18 utan att ha lyckats ta examen eller orka fortsätta. Det är ändå bara yttre rammar. Det viktiga finns inne i skolorna, mellan människorna. Allt det förebyggande arbetet för att ingen ska känna sig omotiverad och oviktig.

Vasabladet
Sofie Stara

”Ett sätt att öka befolkningen i glesbygdskommunerna vore att framhålla och främja det förmånliga boendet inte minst för invandrare. För att det ska fungera måste vi i alla fall kunna – och ha viljan – att erbjuda arbete just där.

Landsbygdens Folk
Micke Godtfredsen om att landsbygdskommunernas utmaningar kvarstår.

I DAG

Otto Långvik

Vart rinner ditt avloppsvatten?

■ Vad kunde vara mera underbart än att få njuta av en vintrig, gnistrande skärgård med istäckta viddar? Vår kustmiljö och skärgård är unik, bokstavigt talat, också i ett globalt perspektiv. På Novias engelskspråkiga utbildning "Sustainable Coastal Management" har drygt tre fjärdedelar av studerandena utländsk härkomst. Tänk er vilken enastående kontrast de här studenterna upplever då de går ut på isen en solig vinterdag i Västnyland, jämfört med en smogfylld vardag i en asiatisk miljonstad.

■ Men, vår kustmiljö är unik också ur ett annat perspektiv: Vi har en mängd miljöproblem i Östersjön. Motsvarande fenomen återfinns på flera håll, men få hav och innanhav har så många och allvarliga miljöproblem. Eutrofieringen toppar ofta nyhetsrubrikerna på somrarna och visst är det sant att övergödningen är ödesdigert för vår skärgård. Ett ämne som diskuteras mera sällan är förlusten av biodiversitet. Visste ni att förlusten av biodiversitet är ett mycket allvarligt hot mot mänskligheten? Forskarna inom området är övertygade om att detta hot är mycket mera allvarligt än till exempel klimatförändringen.

En sak som påverkar biodiversiteten är kemikalier och mediciner som vi släpper ut i naturen. Redan i ett par decennier har det varit känt att hormoner har en inverkan på könsfördelningen i fiskstammarna utanför reningsverk, vilket i sin tur kan påverka deras fortplantningsförmåga. År 2017 publicerade Helcom en diger rapport om situationen när det gäller mediciner i Östersjön. Vår höga levnadsstandard ger oss möjligheter att använda olika ämnen i en omfattning som inte var tänkbar bara för exempelvis ett halvt sekel sedan och en stor del av de läkemedel som vi använder kommer ut ur oss och hamnar i avloppet. Fastän läkemedel och kemikalier i miljön är ett aktuellt problem och av betydelse diskuteras de ändå relativt sällan. Varför det? Jo, antagligen för att mekanismerna och fenomenen med kemikalier ute i naturen är komplexa och invecklade. Kausaliteter och samband i miljön är mycket svåra att påvisa och forskarna har inga klara och entydiga svar.

■ Jag handleder för tillfället ett examensarbete där en av våra studerande forskar i ett av de problematiska läkemedlen. I arbetet klargörs i hur stor utsträckning läkemedlet, som finns i våra avloppsvatten, upptas av dammuslor. I arbetet kan man konstatera att i akvarier med muslor sjönk koncentrationen av läkemedlet snabbare än i akvarier där det inte fanns muslor, och att minskningen var proportionell till mängden muslor. Dyliga forskningsprojekt behövs för att vi ska få en mera heltäckande bild än vi har i dag av hur läkemedel och kemikalier växelverkar i naturen och påverkar vår omgivning.

Tänk på det nästa gång du spolar toaletten. De läkemedel som du ätit och följaktligen pinkat i toaletstolen kan vara utgångsmaterial för ett forskningsprojekt vid Novia.

Otto Långvik är specialforskare vid Forskarkollegiet inom bioekonomi vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg.

”De läkemedel som du ätit och följaktligen pinkat i toaletstolen kan vara utgångsmaterial för ett forskningsprojekt vid Novia.